

REKENINGKUNDE

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Twee

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 3 Augustus 2022

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

VASTE DEPOSITO'S, LENINGS EN RENTE BEREKENINGE

1. 'n Leningstaat, gedateer 28 Februarie 2022, is van New Bank ontvang. Die saldo op 1 Maart 2021 was R860 000. Die maandelikse paaieement van R14 100, wat rente insluit, is elke maand betyds betaal. Die bank hef 'n maandelikse administrasiefiooi van R69 wat by die rekening gevoeg word. Die rente op die lening word gekapitaliseer. Die eindsaldo volgens die leningstaat wat ontvang is, is R794 828.

Kies die korrekte inskrywing om die kapitalisering van rente in die Algemene Joernaal op 28 Februarie 2022 te joernaliseer.

	Besonderhede	Debiet	Krediet
A	Rente op lening	103 200	
	Lening: Nuwe Bank		103 200
B	Lening: Nuwe Bank	103 200	
	Rente op lening		103 200
C	Rente op lening	104 028	
	Lening: Nuwe Bank		103 200
	Bank		828
D	Lening: Nuwe Bank	104 028	
	Rente op lening		104 028

2. Bush Baby Traders het 'n vaste deposito van R250 000 by Old Bank teen 9% per jaar geopen. Rente word maandeliks verdien en in die lopende rekening van Bush Baby Traders inbetaal.

Kies die korrekte inskrywing wat die rekenmeester moet maak om die maandelikse rente aan te teken.

- A Maak 'n inskrywing in die Algemene Joernaal deur Bank te debiteer en Rente-inkomste te krediteer met R22 500 op die dag waarop die rente ontvang word.
- B Maak 'n inskrywing in die Algemene Joernaal deur Bank te debiteer en Rente-inkomste te krediteer met R22 500 op die laaste dag van elke maand.
- C Maak 'n inskrywing in die KOJ en boekstaaf R1 875 in die Bankkolom en R1 875 in die Diverse Rekening se bedragkolom met Rente op Vaste Deposito in die Besonderhede kolom op die dag waarop die rente ontvang word.
- D Maak 'n inskrywing in die KBJ en boekstaaf R1 875 in die Bankkolom en R1 875 in die Diverse Rekening se bedragkolom, met Rente op Vaste Deposito in die Besonderhede kolom op die laaste dag van die maand wanneer rente ontvang word.

DEBITEURE EN KREDITEURE TRANSAKSIES, ALGEMENE JOERNAAL EN REKENINGKUNDIGE VERGELYKING

3. Die rekening van P. Delport, 'n debiteur, is agterstallig. Die krediettermyn bepaal dat betalings binne 30 dae gedoen moet word. Rente op laat betalings word gehef teen 24% per jaar. Die ouderdomsanalise van haar rekening op 30 April 2022 toon die volgende:

Huidige maand	30 dae +	60 dae +
R1 400	R600	R750

Kies die korrekte inskrywing in die Algemene Joernaal op 30 April 2022 om die rente op haar laat betaling te boekstaaf.

		Debiteurekontrole			
Besonderhede		Debiet	Krediet	Debiet	Krediet
A	Rente op agterstallige debiteure	39		39	
	P. Delport		39		
B	Rente op agterstallige debiteure	27			
	P. Delport		27	27	
C	P. Delport	54		54	
	Rente op agterstallige debiteure		54		
D	P. Delport	42		42	
	Rente op agterstallige debiteure		42		

4. 'n EFO vir R675 is ontvang van die insolvente boedel van E. Eckard, 'n debiteur. Die eksekuteursbrief lui dat 'n eerste en finale betaling van 45 sent in die Rand gemaak is. Die balans van die rekening moet as oninbaar afgeskryf word.

Die effek op die rekeningkundige vergelyking sal wees:

	BATES	EKWITEIT	LASTE
A	+675	+825	0
	-675	-825	
B	-675	+825	
	+675		
	+825		
C	+675	-825	
	-675		
	-825		
D	+675	+825	-825
	-675		

Sarah Lightman, die eienaar van Sarah's Fashion, 'n onderneming wat die deurlopende voorraadstelsel gebruik, het handelsvoorraad ter waarde van R4 000 op krediet by 'n verskaffer gekoop. Die vervoerkoste om die handelsvoorraad by haar winkel af te lewer, was R500 en dit is kontant betaal. Sarah's Fashion verkoop goedere teen kosprys plus 60%. As deel van haar gemeenskapsbetrokkenheidstrategie, skenk Sarah hierdie goedere namens die winkel aan die plaaslike DBV.

Beantwoord vrae 5 en 6.

5. Die effek op die rekeningkundige vergelyking om die goedere wat gekoop is en die vervoerkoste in die rekeningkundige rekords aan te teken, is:

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	BATES	EKWITEIT	LASTE
A	Handelsvoorraad	Krediteurekontrole	+4 000		+4 000

B	Handelsvoorraad	Krediteurekontrole	+4 000		+4 000
	Afleweringkoste	Bank	-500	+500	

C	Handelsvoorraad	Krediteurekontrole	+ 4000		+4 000
	Vraggeld op aankope	Bank	-500	-500	

D	Handelsvoorraad	Krediteurekontrole	+ 4000		+4 000
	Handelsvoorraad	Bank	+500 -500		

6. Watter inskrywing weerspieël die boekstaving van die skenking in die Algemene Joernaal?

	Besonderhede	Debiet	Krediet
A	Handelsvoorraad	4 000	
	Skenkings		4 000

B	Skenkings	4 000	
	Handelsvoorraad		4 000

C	Skenkings	4 500	
	Handelsvoorraad		4 500

D	Skenkings	4 500	
	Handelsvoorraad		4 000
	Vraggeld op aankope		500

7. Die Ink Pot Skryfbehoeftewinkel het skryfbehoeftes op rekening gekoop vir gebruik in die kantoor. Die rekenmeester het die Handelsvoorraad rekening gedebiteer en die Krediteurekontrolerekening gekrediteer. Om die fout reg te stel, moet die rekenmeester:

- A die Handelsvoorraad rekening debiteer en die Skryfbehoeftes rekening krediteer.
- B die Skryfbehoeftes rekening debiteer en die Handelsvoorraad rekening krediteer.
- C die Krediteurekontrolerekening debiteer en die Bank rekening krediteer.
- D niks doen nie, want daar is geen fout in die boekstaving van die skryfbehoeftes wat gekoop is nie.

8. Rente is op 'n spaarrekening ontvang. Die brondokument wat gebruik word om die rente aan te teken, is 'n:

- A oorspronklike kwitansie.
- B lopende bankrekeningstaat.
- C joernaalbewys.
- D EFO-bewys.

9. Op die laaste dag van die boekjaar kan rekeninge van agterstallige debiteure as oninbaar afgeskryf word. Dit word gedoen in terme van die ____ beginsel.

- A parings-
- B omsigtigheids-
- C materiële
- D lopende saak-

REGSTELLING VAN FOUTE

10. Die funksie van die gebruik van Debiteure- en Krediteure Kontrolerekening in die Algemene Grootboek is om:
- (i) foute uit te skakel en interne kontantkontroles te verbeter.
  - (ii) kredietklïente en -verskaffers te bestuur.
  - (iii) die wins van die onderneming te verhoog.
  - (iv) die betroubaarheid van rekeningkundige inligting te verbeter.

Kies een van die volgende opsies:

- A (i) en (ii).
  - B (ii), (iii) en (iv)
  - C (ii) en (iv)
  - D (iii) en (iv)
11. 'n Kredietfaktuur wat op 21 Mei 2021 uitgereik is, is nie aangeteken nie. Hierdie fout is op 24 Mei 2021 deur die rekenmeester opgespoor. Die korrekte manier om die fout reg te stel, is om:
- A die faktuur op 24 Mei in die Debiteurejoernaal te boekstaaf.
  - B die faktuur op 31 Mei in die Debiteurejoernaal te boekstaaf.
  - C die faktuur op jaareinde in die Debiteurejoernaal te boekstaaf.
  - D die faktuur te ignoreer, aangesien dit nie 'n wesenlike fout is nie en as sodanig, weggelaat kan word.

12. Die KOJ vir Junie 2021 toon die volgende totale:

Bank	Debiteurekontrole	Korting toegestaan
114 000	?	6 000

Die Debiteurekontrolerekening in die Algemene Grootboek sal gekrediteer word met:

- A Bank R114 000 en Korting toegestaan, R6 000.
- B Bank R120 000 en Korting toegestaan, R6 000.
- C Bank en Korting toegestaan, R108 000.
- D Bank en Korting toegestaan, R120 000.

Op die laaste dag van die maand verskil die saldo van die Debiteurekontrolerekening en die totaal van die Debiteurelyns.

Beantwoord vrae 13 – 18 met betrekking tot die rekonsiliasie van die Debiteurekontrolerekening en die Debiteurelyns.

13. Van watter rekeningkundige rekord kry die rekenmeester die inligting om die Debiteurelyns te voltooi?
- A Die Algemene Grootboek.
  - B Die Algemene Joernaal.
  - C Die Debiteure Grootboek.
  - D Die Debiteurekontrolerekening.

14. Die kolomtotaal vir debiteure-afslag in die DAJ is korrek bereken as R2 300. Die rekenmeester het die bedrag as R3 200 oorgeboek.

Watter regstelling moet gemaak word?

	Debiteurekontrolerekening	Debiteurelys
A	-900	+900
B	+900	-900
C	-900	0
D	+900	0

15. Die rente op agterstallige rekeninge is korrek bereken as R614. Watter inskrywing moet gemaak word om die rente op agterstallige debiteure aan te teken?

	Debiteurekontrolerekening	Debiteurelys
A	+614	0
B	0	+614
C	+614	+614
D	0	0

16. 'n Debiteur, B. Barnes, het goedere teruggebring. 'n Kredietnota vir R128 is uitgereik en korrek in die DAJ aangeteken. Die DAJ is korrek oorgeboek op maandeinde, maar die kredietnota is as R182 na die rekening van B. Barnes in die Debiteuregrootboek oorgeboek.

Watter regstelling moet gemaak word?

	Debiteurekontrolerekening	Debiteurelys
A	-182	+54
B	-128	-128
C	Geen regstelling nie	+54
D	Geen regstelling nie	-128

17. 'n Bewys van betaling is van 'n debiteur, D. de Bruin, ontvang. Korting van R34 is aangeteken vir die vroeë vereffening van haar rekening. Aangesien die betaling eers 5 dae later in die onderneming se bankrekening gereflekteer het, is daar besluit om die korting te kanselleer.

Watter regstelling moet gemaak word?

	Debiteurekontrolerekening	Debiteurelys
A	+34	+34
B	+34	Geen regstelling nie
C	Geen regstelling nie	+34
D	Geen regstelling nie	-34

18. G. Goodman, 'n debiteur wie se skuld van R189 drie maande gelede as oninbaar afgeskryf is, het 'n betaling van R150 gemaak. Die rekenmeester het die bedrag wat ontvang is in die Debiteure kontrolekolom van die KOJ, aangeteken. Dit is as sodanig na al die relevante rekeninge in die grootboeke oorgeboek.

Watter regstelling moet gemaak word?

	Debiteurekontrolerekening	Debiteurelys
A	-189 +150	+189 -150
B	-150	-150
C	+150	+150
D	+189 -150	-189 +150

19. 'n Kontantfaktuur vir R890 is ontvang vir goedere wat by 'n verskaffer gekoop is. Die rekenmeester het dit as 'n kredietfaktuur van R980 in die Krediteurejoernaal aangeteken.

Watter regstelling moet gemaak word?

	Handelsvoorraad	Krediteurekontrole	Bank
A	890 Debiet 980 Krediet	980 Debiet	890 Krediet
B	890 Debiet 980 Krediet	890 Krediet	980 Debiet
C	980 Debiet 890 Krediet	890 Krediet	980 Debiet
D	980 Debiet 890 Krediet	980 Debiet	890 Krediet

20. HiLo Traders het goedere by 'n verskaffer gekoop vir R1 000 onderhewig aan 25% handelskorting. 'n Bykomende 10% korting word toegelaat indien die rekening binne 30 dae na aankoop vereffen word. HiLo Traders het drie weke na die aankoopdatum betaal. Die korting wat toegelaat word, is:

- A R100.
- B R75.
- C R175.
- D R250.

BTW

21. BTW is 'n uitgawe wat gedra word deur:

- A alle geregistreerde BTW-verkopers.
- B die finale verbruiker van die produk.
- C beperkte maatskappye en groot korporasies.
- D alle handelaars wat goedere verkoop waarop BTW gehef word.

22. Watter een is nie 'n BTW-koers in Suid-Afrika nie?

- A 'n Standaardkoers van 15%.
- B 'n Nul-koers van 0%.
- C 'n Vrygestelde koers.
- D 'n Toegewingskoers van 2.5%.

23. 'n Kredietverkoopfaktuur wat aan 'n kliënt uitgereik is, dui die BTW-bedrag aan as R1 500. Volgens die faktuur was 'n totaal van 20% van die goedere wat verkoop is, nul-koersitems. Bereken die waarde van die nul-koersitems volgens die faktuur.
- A R2 500
B R1 500
C R10 000
D R12 500
24. Die prys van goedere wat verkoop is, was R72 000 (BTW uitgesluit). 'n Handelskorting van 10% en 'n 5% kontantkorting word aangebied. Die BTW wat op die faktuur ingesluit moet word, is:
- A R10 800
B R9 720
C R540
D R9 234

SALARISSE EN LONE

25. Badger Traders adverteer 'n rekeningkundige klerkpos met 'n jaarlikse salaris van R260 000. Watter een van die volgende beskryf die vergoeding van die posisie die beste?
- A Die R260 000 is die bruto salaris wat die werknemer sal verdien nadat belasting, voordele en ander aftrekkings van haar salaris gemaak word.
B Die R260 000 sal verdeel word in 12 gelyke maandelikse netto salarisse van R21 666,67 per maand, betaalbaar aan haar op die laaste dag van elke maand.
C Die R260 000 verwys na sowel die bruto salaris as netto salaris, aangesien dit die vaste bedrag is wat die werkgewer aan haar betaal in ruil vir haar dienste.
D Die R260 000 is 'n samestelling van verskeie komponente van 'n individu se salarispakket bestaande uit die netto salaris, inkomstebelasting en ander voordele voordat enige aftrekkings gemaak word.

H. Holster se belasbare inkomste vir die belastingjaar geëindig 28 Februarie 2021 was R506 100. Sy is 'n lid van die Gesonde Mediese Fonds en haar maandelikse premie is R8 700. Die onderneming dra twee-derdes van haar maandelikse premie by. WVF word bereken volgens huidige wetgewing.

Beantwoord vrae 26 - 28.

Belasbare inkomste (R)	Belastingkoers (R)
1 – 205 900	18% van belasbare inkomste
205 901 – 321 600	37 062 + 26% van belasbare inkomste bo 205 900
321 601 – 445 100	67 144 + 31% van belasbare inkomste bo 321 600
445 101 – 584 200	105 429 + 36% van belasbare inkomste bo 445 100
584 201 – 744 800	155 505 + 39% van belasbare inkomste bo 584 200
744 801 – 1 577 300	218 139 + 41% van belasbare inkomste bo 744 800
1 577 301 en hoër	559 464 + 45% van belasbare inkomste bo 1 577 300

26. Bereken die SAID (LBS) aftrekking vir Februarie 2021 soos aangedui op haar betaalstrokie.
- A R5 083.33

- B R8 785,75
- C R10 615.75
- D R15 183.00

27. Watter een van die volgende dui die uitwerking van die mediese fonds lidmaatskap op die rekeningkundige rekords van die onderneming aan?

	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer	BATES	EKWITEIT	LASTE
A	Mediese Fonds bydrae	Mediese Fonds		-5 800	+5 800
	Salarisse	Mediese Fonds		-2 900	+2 900

B	Mediese Fonds	Mediese Fonds bydrae		-5 800	+5 800
	Mediese Fonds	Salarisse		-2 900	+2 900

C	Mediese Fonds bydrae	Mediese Fonds		+5 800	-5 800
	Salarisse	Mediese Fonds		+2 900	-2 900

D	Mediese Fonds	Mediese Fonds bydrae		+5 800	-5 800
	Mediese Fonds	Salarisse		+2 900	-2 900

28. Bereken die totale bedrag wat vir Februarie 2021 vir WVF oorbetal is.

- A R5 061
- B R421.75
- C R843.50
- D R354.24

INTERNE KONTROLE/BEHEERPROSESSE

29. Watter een van die volgende is nie 'n aanvaarbare interne kontroleprosedure vir kontant nie?

- A Alle betalings moet met kontant gedoen word.
- B Toegang tot kontant moet beperk word.
- C Surplus kontant moet gedeponeer word om die kontantbedrag byderhand te beperk.
- D Kontant moet daagliks gedeponeer word.

30. Twee dames werk op dieselfde kasregister by 'n kleinhandelaar. Hierdie situasie kan die beste beskryf word as:

- A 'n verontagsaming van die bevestiging van aanspreeklikheid.
- B misbruik van skeiding van pligte.
- C 'n verbetering van die vestiging van verantwoordbaarheid.
- D ondersteuning van interne outonome verifikasie.
